

चचित्तमग्ने एवाद्यभेदे १० वक्त्रे गच्छरः । ११ नानावर्णः । १२ मयूरे १३ कामदेवे । १४ चापे १५ केमे १६ स्त्रिण १७ आभरणे । १८ पद्मे । १९ गङ्गे २० चन्दने २१ कपूरे २२ पुष्पे २३ कोकिले २४ मेघे २५ सिंहे २६ हारौ २७ भूसौ २८ दोमो च नानावर्णकोः । शारमङ्गमस्य शकः । शारङ्गोऽपि चित्र-
मृगादौ । चित्रवर्णं लिङ्गमरः । सर्वत्र जातो स्त्रियां लीप्-
सारङ्गिक पुं सारङ्गं मृगं हलि ठक् । व्याधे वि० को० ।
सारजं न० सारात् दध्नायात् जायते जन-ड । नवनीते
शब्दच० ।

सारण न० सृ-णिच्-लृ । १ गन्धद्रव्ये भरणिः । २ अतीव-
रोगे श्रावणवर्षाभेदे च हेमच० । ३ भद्रवहायां
भरणिः ५ आस्वातके शब्दच० ।

सारणि(णी) स्त्री सृ-णिच्-अनि वा लीप् । १ सुद्रव्यां
२ प्रसारिण्याम् उष्णिदि० सङ्केपेणाहुभेद स्रचितप्रह-
गत्यादिबोधके ल्योतिष्यन्त्यभेदे च ।

सारण्ड पुं सृ-णिच् वा चण्ड । सर्पांश्चे जटाः । [श्रवः ।
सारतश्च पुं सारप्रधानः । जलप्रधानसारः । सदृशीदृशे धन-
सारयि पुं सृ-अधिष्, सृह रणेन सरवः कोटकः तल
निवृक्तः रज्ज् वा । रथादिवाहनपरेष्वे नियन्त्रि समरः ।
तल्लक्षणं मातृके । ८८ च० यथा "निमित्तज्जुनप्रज्ञो
जयशिव्याविचारदः । जयायुर्वेदतत्त्वज्ञो भूमिभानविशे-
षवित् । आभिभक्तो सज्जोत्साही सर्वथा च प्रियवदः ।
मुरव हतविद्यश्च सारयिः परिकीर्तितः" ।

सारदा स्त्री सारं ददाति दा-च् । १ सरलत्वाम् गच्छरः ।
"चिच्छति यदि स्तहीत्वा सारदा सर्वकामम्" शिवस्तवः ।
२ सारदातरि लि० ।

सारद्रुम पुं सारप्रधानो द्रुमः । चदिरदृशे राजनि ।
सारपादप पुं सारयति सारः मित्त्व० । धामनिदृशे रत्नना-
सारभाण्ड न० कर्म० । १ अक्षमिषपात्रे २ नोपपात्रे च ।
सारमिति पुं सारं यथायं विभोक्त्येन वा-करके क्लिप् ।
१ वेदे हेमच० भावे क्लिप् । २ सारयाने स्त्री ।

सारमूषिका स्त्री सारे मूषिकेनापहारकत्वात् । देवदासी-
दृशे राजनि० । [१ ककुटरे २ तद्रूपोभिति स्त्री लीप् ।
सारमेय पुं स्त्री सरनायाः सख्यपयत्न्याः अणत्वम् डक् ।
सारलौह न० लोहेषु सारः राज० । लोहसारे (रक्षणत)
सारव लि० सरव्यां भवः अण् लि० । सरयूनदीभवे समरः
सारस न० सरो नियतवहतिरस्य अण् । १ पद्मे समरः
२ सट्टाभरणे च । सङ्गरवेन सारं अण् । ३ चन्द्रे

४ स्रनामप्लाते पक्षिणि पुं स्त्री० स्त्रियां लीप्
सरव इदम् अण् । ५ सरोवरसम्पत्तिनि लि० । "नद्या
शैलवराहाम्ना यत्र संजुह्य तिष्ठति । तत्सरोजं जलं
क्षयं सारसं परिकीर्तितम्" भावप्र० चक्रे इजलभेदे
"सारसं वलितं वल्यं क्षणान्नं सुधुरं लघु । रोचनं
दुर्गं कृष्णं नडमूलमयं हितम्" तत्तोक्तास्तदगुणाः ।

सारसन न० सारं समोति सन-अण् । १ स्त्रीकल्याभरणे
काष्ठ्यां बहुकदाद्यायं मध्यभावे निवह्ने २ पट्टिकादौ च
अमरः ।

सारस्त पुं सरस्वती देवताऽस्य, सरस्वत्या रदं वा अण् ।
१ बल्लदण्डे २ देशभेदे हेमच० । पञ्चगोडमध्ये ३ त्र्यम्बा-
कभेदे ४ सरस्वतीप्रतिपादितसुनिभेदे ५ त्र्यम्बादिनरूपे
कल्पभेदे च "सारस्तस्य कल्पकोति" मत्स्यपुराणम्
६ सरस्वतीसम्पत्तिनि लि० "तस्यां पूर्वाक्षसमये कुर्वात्
सारस्तोत्सवम्" ति० त० । ७ सरस्वतीदेवताके च लि० ।
"तस्यावनाव निर्वानचरः सारस्तोद्विजैरिति" अरुतिः ।
सुनिभेदकमृगया च भा० य० १२ च० "अक्षयं ! (दधीच !) तत्र
पुत्रोऽयं तल्लक्ष्मणः धारितो मया । ददा तं सप्सरसं रेतो
यत् स्रजं प्रागवन्मुषाम् । तत् कुषिणा वै ब्रह्मणं !
तल्लक्ष्मणः धृतमल्लहम्" इत्युपक्रमे "तस्मात् सारस्ततः
पुत्रो महर्षिर्वा सरस्वतिनि ! । तवैव नाम्ना प्रथितः
पुत्रस्ते लोकभावनः । सारस्तत इति ख्यातो भवि-
मपूति यथातथाः । एष हादय शार्ङ्ग्यामनाहल्यां
द्विजर्षभान् । सारस्ततो महाभानो वेदानध्यापयिष्यति"
इति सरस्वतीं प्रति दधीचोक्तिः तस्य वेदाध्यापनकथा च
तत्रैव अध्यावशेने "अनादितरुमाग्रा राजन् हादय-
शार्ङ्गिणी । तस्यां हादयशार्ङ्ग्यामनाहरो महर्षयः ।
इत्यर्थं प्राहृयन्नाजन् ! सुधाकरीः सर्वतो दिशम् । दिग्-
भ्यस्तान् प्रहृतान् इहां सुनिः सारस्ततस्तदा । गगनाय
वतिहृक्ते तदुशश्च सरस्वती । न गन्तव्यमितः पुत्र !
तवाहारमहं वदा । दास्यामि मत्स्यप्रवरातुपपूतामिह
भारत ! ततः तद्वत्तमस्याहारेण प्राणानधारयत् वेदा-
शाधारयत् अतीतावामनाहरो अक्षामावेन नष्टवेदा
कण्ठे सुनवसतो वेदान् वेभिरे तत्कथा "तस्मादेदान-
तुम्राण्य पुनर्वर्जं प्रचक्रिरे । अटिष्ठं निवहृक्षाणि शिवपू-
त्वं प्रतिपेदिरे । सारस्तस्य विप्रर्षेर्वेदशाध्यायकार-
त्वात्" । देशभेदे च "मध्ये धारस्तता मत्स्याः सारसेनाः
वनापुरा । वाद्यावशास्त्रनायक्यं कदलेमृगजाह्वयम्"